

VÄSTERVIKS
KOMMUN

Kommunstyrelsens förvaltning
Enheten för samhällsbyggnad

Planarkitekt
Gabriel Helgesson
0490- 25 40 68
Gabriel.helgesson@vastervik.se

2023-01-20
Rev 2023-03-15

UNDERSÖKNING AV BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

**Detaljplan för Gamla Vattentornet samt del av
Västervik 4:2, Västervik, Västerviks kommun,
Kalmar län.**

UNDERSÖKNING

Undersökningen syftar till att identifiera och uppmärksamma eventuella risker och konflikter mellan önskemålen om exploatering och miljö, hälsa eller hushållning av naturresurser. Undersökningen ska utgöra underlag för kommunens beslut om en miljöbedömning ska utföras för detaljplanen. Enligt 6 kap. 5 § miljöbalken (1998:808) ska kommunen göra en undersökning av behovet av en strategisk miljöbedömning när en detaljplan eller ett program ska upprättas eller ändras. Kommunen ska bedöma om någon enskild eller flera aspekter tillsammans kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Ju större sannolikheten är för en viss typ av miljöpåverkan, desto större är risken för att planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Exempel på vad betydande miljöpåverkan kan vara är, påverkan på ett Natura 2000-område eller ett riksintresseområde. Bedöms planen inte medföra någon betydande miljöpåverkan hanteras miljöfrågorna inom ramen för detaljplanearbetet. För en plan som kan antas innebära betydande miljöpåverkan ska enligt 6 kap 6 § miljöbalken (1998:808) en strategisk miljöbedömning göras.

Undersökningen ska enligt 6 kap 6 § miljöbalken innebära att kommunen eller myndigheten

1. identifierar omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan och
2. samråder i frågan om betydande miljöpåverkan med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet, om myndigheten eller kommunen inte redan i identifieringen kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras.

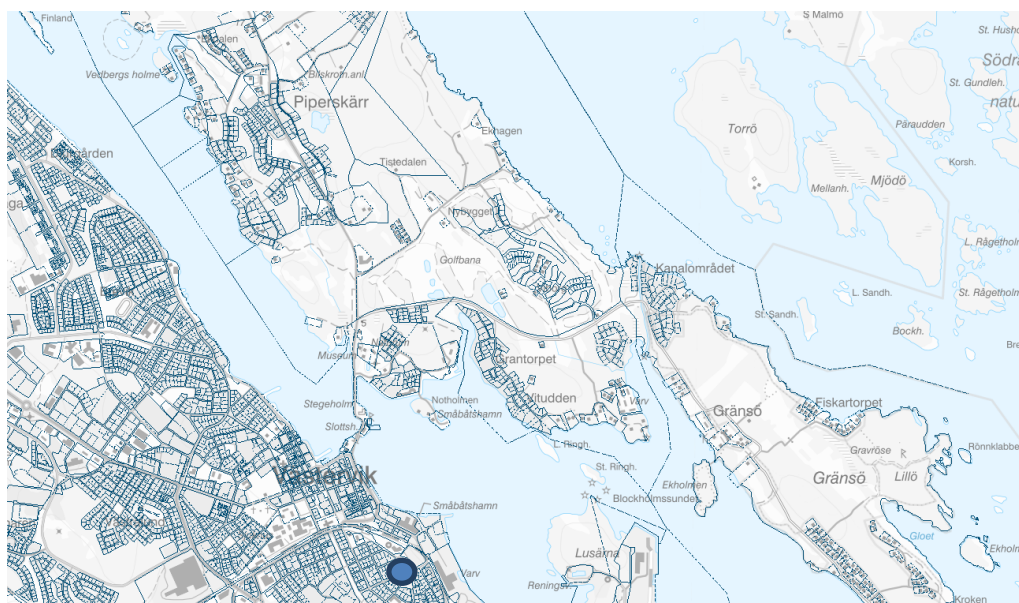
Undersökningen av betydande miljöpåverkan grundas på en checklista som ger en övergripande bild av planområdets förutsättningar och plangenomförandets eventuella miljöpåverkan. Checklistan sammanfattas i en sammanvägd bedömning om planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Bedömningarna som görs är **PRELIMINÄRA** och kan behöva omvärderas om ny kunskap tillförs planen.

PLATSENS FÖRUTSÄTTNINGAR

Planområdet omfattar ett område kring gamla vattentornet på "Kattkulleberget" samt naturmarken söder om. Planområdet avgränsas av Smedjegatan/ Norra Bangatan/Repslagaregatan i norr och öster, befintlig bostad och Kattkullegatan i väster samt söder.

Området är idag inte planlagt mer än som "vattentorn" men ligger enligt kommunens tätortsstudier inom mark för bostäder. Angränsande till planområdet finns det olika upplåtelseformer på boende, både villor samt lägenheter.

Planområdets läge i Västervik.

PLANENS TÄNKBARA EFFEKTER

Planförslaget medför en förtätning i området. Gamla vattentornet får en tillbyggnad och längs med Repslagaregatan samt Kattkullegatan möjliggör detaljplanen bostadsbebyggelse där det tidigare har varit naturmark. Naturmarken har de senaste åren varit orörd vilket bidragit till att vegetationen har vuxit igen. Att se över befintliga stigar och komplettera dem samt placera ut fler bänkar kan öka tillgängligheten till platsen. Bebyggelsen skapar även liv och rörelse på platsen vilket kan leda till en tryggare miljö. Gamla vattentornet ligger inte inom riksintresse för kulturmiljövård och är inte heller medtagen i det nya kulturmiljöprogrammet. Det gamla vattentornet har dock fortfarande ett värde i att det är en symbolbyggnad och ett tydligt inslag i stadens siluett. Planförslaget har genom planbestämmelser reglerat vilka värden på vattentornet som är viktiga att ha kvar samt vilka riktlinjer exploatören ska förhålla sig till för tillbyggnaden.

NOLLALTERNATIV

Om ingen ny detaljplan upprättas går det inte att omvandla vattentornet till bostäder. Vattentornet är av ett stort renoveringsbehov, om detta inte görs riskerar tornet att rasa ihop alternativt rivs.

ALTERNATIVA LOKALISERINGAR

Lokalisering utanför planområdet

Tornet är idag mycket dåligt underhållet och för att bevara tornet och vända utvecklingen finns ett behov av en ny aktiv användning av byggnaden.

Det finns få lokaliseringsalternativ för förtätning inom Västerviks tätort som har ett så pass strategiskt läge med närhet till både service och rekreation. Gata och VA finns redan utbyggt till närområdet. Därför bedöms aktuellt område som en lämplig lokalisering för bostäder.

SAMMANVÄGD BEDÖMNING

Den sammanvägda bedömningen är att en strategisk miljöbedömning enligt 6 kap 6 § Miljöbalken inte bedöms vara aktuell. Kommunen bedömer att ett genomförande av planen inte kan antas innebära betydande påverkan för miljön, människors hälsa och säkerhet eller hushållningen med mark, vatten och andra resurser. Den samlade bedömningen blir att varken en enskild faktor eller faktorernas samlade effekt utgör något behov av en strategisk miljöbedömning.

CHECKLISTA

Checklistan nedan utgör ett underlag för en samlad bedömning av den inverkan planens genomförande kan medföra på miljö, hälsa och hushållningen med mark, vatten och andra naturresurser. Checklistan redovisar också vilka typer av miljöpåverkan som behöver utredas vidare i detaljplanprocessen men som inte bedöms innebära betydande miljöpåverkan.

Om "ja" på någon av frågorna nedan – planen innebär alltid betydande miljöpåverkan – miljöbedömning skall göras	Ja	Nej
Påverkar planen ett Natura 2000-område så att tillstånd krävs enligt MB 7 kap 28a §?		X
Kommer planen innehålla verksamheter som finns redovisade i bilaga 3 till MKB- förordningen?		X
Avser planen någon anläggning som räknas upp i PBL 2010 kap 4 § 34 st 2		X
Innebär planens genomförande betydande miljöpåverkan? (Sammanfattande ställningstagande utifrån checklistan nedan)		X

1. Riksintresse totalförsvaret		
Undantag från miljöbedömning: Skyldigheten att göra en strategisk miljöbedömning gäller inte för detaljplaner som endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten.		
Bedömning	Ja	Nej
a) Syftar detaljplanen endast till att tjäna totalförsvaret?		X
b) Syftar detaljplanen endast till att tjäna räddningstjänsten?		X

Bedöms projektet medföra eller påverkas av några väsentliga hälso- eller miljökonsekvenser vad gäller:				
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
1. Måluppfyllelse				
a) Nationella miljömål	X			-
b) Regionala miljömål	X			-
c) Lokala miljömål	X			-

2. Berörda fysiska planer och program				
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Nationella planer	X			
b) Regionala planer	X			
c) Översiktsplan, fördjupad översiktsplan och tätortskarta	X			Området anses lämpligt att förtätas. I den fördjupade tätortsstudien för Västerviks kommun från 1992, ligger vattentornet inom mark för bostäder. Från Översiktsplanen för Västervik (laga kraft 2014) "Nya boendeområden planeras i första hand som en förtätning eller utvidgning av befintliga samhällen för att öka eller bibehålla underlaget för service och infrastruktur".
d) Grönstrukturplan		X		Delar av naturmarken kommer regleras som kvartersmark. Naturområdet bedöms inte ha höga kvalitéer ur rekreation eftersom det inte underhållits. Gräs och buskage har fått växa fritt.

e) Kulturhistoriskt handlingsprogram, kulturmiljöprogram	X			Området ligger inte inom riksintresse för kulturmiljön. Inga kända fasta fornlämningar finns inom det område som tas i anspråk. Gamla vattentornet har kulturhistoriska värden som ska bevaras.
f) Planprogram	X			Planområdet omfattas inte av något planprogram.
g) Gällande detaljplan			X	Området ligger inom stadsplan C9 från 1927 där marken regleras som allmänplats med en specificerad detaljerad användning som "vattentorn". I den fördjupade tätortsstudien för Västerviks kommun från 1992, ligger området inom mark för bostäder.
h) Policy för funktionshinder	X			Planen ska utformas i linje med policyn.
i) Västerviks Va- policy	X			Planen ska utformas i linje med policyn.
j) Andra lokala planer och program, policy, strategier	X			Planen ska utformas i linje med gällande program, policys och strategier.

3. Riksintressen

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Riksintresse för naturvård	X			-
b) Kustturism och friluftsliv	X			-
c) Friluftslivet	X			-
d) Obruten kust	X			-
e) Kulturmiljövård	X			-
f) Infrastruktur	X			-
g) Totalförsvaret	X			-
h) Yrkesfiske	X			-
i) Vindbruk	X			-
j) Ämnen och material	X			-

4. Naturmiljöer och Naturvärden

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Natura 2000- område	X			Planområdet ingår inte i något Natura 2000-område.
b) Naturreservat	X			Planområdet ingår inte i något naturreservat.
c) Strandskydd	X			-
d) Värdefull natur	X			Naturmarken anses inte ha några högre värden.
e) Naturminnen	X			-
f) Generellt biotopskydd	X			-

g) Ängs- hagmarker	X			-
h) Spridningskorridorer	X			-
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
i) Nyckelbiotoper	X			-
j) Biotopskyddsområden	X			-
k) Skyddsvärda träd	X			-

5. Djurliv

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Unika, hotade eller sällsynta arter	X			-

6. Växtliv

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Unika, hotade eller sällsynta växtarter	X			Enligt utsago skulle en sårbar (VU klassad enligt Art Databanken) kärlväxt – Luddvicker finnas i området. I kontakt med botanikern Roger Karlsson (2011-02-03) framkom dock att man inte sett Luddvicker i området på många år vilket tyder på att växten inte längre finns kvar i området.

7. Friluftsliv och rekreation

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Friluftsliv & rekreation	X			Många boende har tidigare yttrat sig att Kattkulleberget används flitigt.
b) Gröna stråk	X			Viktigt att passager behålls
c) Tysta områden	X			
d) Friyta för lek och annan utvistelse	X			Både Kattkulleberget och naturmarken kan nyttjas som en plats för lek eller utvistelse. Inom 400 meter nås både Bökensved och Glasbruksparken
e) Strandskydd	X			-

8. Människors hälsa och säkerhet

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Utsläpp	X			Förtätning, upp till 23 hushåll. Ingen större påverkan.

b) Skyddsavstånd, ex. farligt gods industrier, djurhållning	X			-
c) Buller och vibration	X			-
d) Miljö kvalitetsnormer för buller	X			ÅDT är lågt för omringliggande vägar. Inga industrier i närområdet.
e) Risk & säkerhet ex. omgivande verksamheter	X			-
f) Farligt gods transportleder	X			-
g) Trafiksäkerhet	X			Omgivande gator har ingen högre beläggning.
h) Turistdestinationer	X			-
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
i) Riskområden för markradon		X		Marken räknas som högradonmark. Byggnation ska ske radonsäkert.
j) Elektriska-/ magnetiska fält		X		Kattkulleberget omfattas av hög gammastrålning. Det finns olika alternativ för att reducera strålningen.
k) Ljus & Lukt	X			Tillkommande parkeringar till vattentornet bör placeras så intilliggande fastigheter inte besväras av bländande strålkastare.
l) Avfall & återvinning	X			-
m) Byggskedet	X			Störningar kan uppkomma under byggnation men det är enbart under en begränsad tid.
n) Översvämning	X			Planområdet ligger över rekommenderad nivå för färdigt golv, +2,8 m.ö.h. Planområdet bedöms inte ligga i någon lågpunkt eller utgöra ett instängt område.
o) Risk för erosion, ras & skred	X			Enligt "Strategi för klimatanpassning – tematiskt tillägg till Västerviks kommuns översiktsplan" är inte planområdet utpekade som skredriskområde (utifrån multikriterieanalys) Området är inte utpekade som skredriskområde i Länsstyrelsens inventering.
p) Miljö- och hälsofarliga ämnen i verksamhet	X			-
q) Trygghet	X			Bebyggelsen skapar liv och rörelse på platsen vilket kan öka tryggheten i området.
r) Jämställdhet	X			-

s) Tillgänglighet	X			Tillgängligheten avses ökas inom området med fler stigar och sittmöjligheter.
t) Barnperspektivet	X			Att öka tillgängligheten i området främjar att barnen kan använda platsen.
u) Höjda havsnivåer				Området ligger över rekommenderad nivå för färdigt golv, +2,8 m.ö.h.

9. Mark

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Större opåverkade områden	X			Området är idag inte exploaterat mer än vattentornet.
b) Värdefulla geologiska formationer	X			-
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
c) Geologiska förhållanden	X			Geoteknisk utredning har gjorts.
d) Markföroreningar	X			Inga kända
e) Översvämningsrisk	X			-
f) Åkermark och skogsmark	X			-
g) Servitut och gemensamhetsanläggning	X			Delar av området kan omfattas av gemensamhetsanläggningar
h) Massbalans	X			-
i) Annat	X			

10. Vatten

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Vattenskyddsområde	X			
b) Miljökvalitetsnormer för vatten	X			Det finns inget som tyder på att miljökvalitetsnormer kommer att överskridas. Planområdet tillhör Skeppsbrofjärden vilken nuvarande ekologiska och kemiska status för ytvattenförekomster är otillfredsställande. Ett genomförande av planen bedöms inte påverka möjligheten att kunna förbättra miljökvalitetsnormen för vatten till år 2021.
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
c) Våtmarker	X			
d) Grundvatten	X			
e) Ytvatten	X			

f) Dagvatten	X			De första 10 mm ska tas omhand inom fastigheten.
g) Avrinningsområde	X			Se dagvattenutredning
h) Vattenförsörjning	X			
i) Anslutning till kommunalt avlopp	X			Västervik Miljö & Energi AB är huvudman för den allmänna VA-anläggningen. De upprättar förbindelsepunkter för VA.
j) Vattenverksamhet, enligt MB 11 kap. 3 §	X			

11. Luft

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Miljökvalitetsnormer för luft	X			
b) Luftutsläpp från verksamhet/ trafik	X			I närheten av planområdet ligger smalspåret, där ånglok vanligtvis påeldas inför körning vid lokstallet. Detta kan orsaka störningar för de boende i form av stigande rök i vissa vindriktningar, i huvudsak norrifrån. Vid bygglovet måste detta särskilt beaktas och ventilation måste lösas på ett godtagbart sätt så att rök från smalspåret inte riskerar att påverka luftkvaliteten negativt för de boende.
c) Damm, sot & lukt	X			

12. Klimatfaktorer

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Lokalklimat	X			
b) Ljusförhållanden	X			
c) Ökad nederbörd (klimatförändring)	X			
d) Värmeböljor ex. höjda temperaturer	X			

13. Landskap

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Landskapsbild		X		Planförslaget har studerat tillbyggnadens placering och volym för att den ska integrera i landskapsbilden.
b) Stadsbild		X		Oavsett vilka byggnationer som föreslås kommer

				stadsbilden att påverkas. Planen ska visa och beskriva vilka volymer på byggnationer som kan fungera väl i stadsbilden.
c) Landmärken	X			Vattentornet är ett av landmärkena i Västerviks stad.
d) Vindbruk	X			

14. Kulturmiljöer och Kulturvärden

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Kulturresevat	X			
b) Kulturhistorisk miljö/ landskap		X		En ändrad användning påverkar till viss del befintlig byggnad. Betydelsefulla karaktärsdrag ska bevaras. Läns museets har gjort en bedömning att en tillbyggnad mot norr och öster kommer att påverka stadssiluett mest. Oavsett placering på tillbyggnaden kommer den alltid att påverka någon mer eller mindre. Tornets form är en 6-hörning med varannan fasad med fönster och varannan utan. Fasaden mot söder är den som syns minst från staden och dessutom är fönsterlös. En tillbyggnad här är därför den mest optimala placeringen med hänsyn till stadens siluett. Om en tillbyggnad kan begränsas till en fasad är fortsatt 5/6 av ursprungsfasaden exponerad.
c) Historiska samband	X			
d) Byggnadsminne	X			
e) Fornminne	X			Inget känt
f) Kyrkor	X			
g) Kulturhistorisk byggnad		X		Gamla vattentornet har kulturhistoriska värden som ska bevaras. Byggnaden har bland annat reglerats med rivningsförbud.
h) Industrimiljö	X			

15. Infrastruktur

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Riksintresse kommunikationsanläggningar	X			
b) Farligt godsleder	X			

c) Järnväg	X			Finns i närheten men anses inte påverka planförslaget.
d) Väg ex. ökad trafik/ ändrade trafikförhållanden	X			Antalet bostäder planförslaget tillskapar kommer inte öka biltrafiken nämnvärt.
e) Flygplats	X			
f) Farled	X			
g) Teknisk infrastruktur (VA, el, fiber, fjärrvärme etc.)	X			
h) Barriäreffekter	X			

16. Planens påverkan på motstående eller gemensamma intressen

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Motstridiga intressen i planen	X			
b) Mellankommunala intressen	X			

17. Materiella värden

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Naturresurser med högre förnyelseförmåga (ex: Skog fiske, jordbruk)	X			
b) Naturresurser med ingen/ låg förnyelseförmåga (ex åkermark, mineraler, energiresurser)	X			
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
c) Ökat alstrande av avfall som ej återanvänds, ex massor som deponeras.	X			
d) Ökad användning av icke förnyelsebar naturresurs, ex grus- och bergtäkter, dricksvatten	X			
e) Ökad användning av icke förnyelsebar energi.	X			
f) Övriga materiella värden	X			

18. Sammanvägd bedömning

	Ja	Nej	Kommentar
Är bedömning av effekterna av stor osäkerhet?		Nej	

Är effekterna varaktiga eller oåterkalliga?	Ja	Exploateringen av området som kan ske till följd av planen kan ses som varaktig. Dock ingen förändring i förhållande till gällande plan för området.
Andra lokaliseringsalternativ för projektet bör övervägas	Nej	

De åtgärder som medges i detaljplanen bedöms inte:

- Stå i konflikt med de grundläggande bestämmelserna för hushållning med mark- och vattenområden, 3 kap miljöbalken.
- Stå i konflikt med de särskilda bestämmelserna för hushållning med mark och vatten för vissa områden i landet, 4 kap miljöbalken.

MEDVERKANDE TJÄNSTEPERSONER

Undersökningen med checklista har genomförts av kommunens tjänstepersoner utifrån tillgängligt och känt kunskapsunderlag utifrån dags dato. Undersökningen kan förändras genom att nya fakta tillförs under planprocessen som kan påverka och ändra tidigare bedömningar.

Gabriel Helgesson
Planarkitekt